

godkendelse eller forkastelse efter de for folkeafstemninger i § 42 fastsatte regler.«

Betydningen af, at en traktat er omfattet af bestemmelsen, er, at Danmarks tilslutning kun kan ske under iagttagelse af den særlige procedure i stk. 2, dvs. med 5/6 flertal i Folketinget eller efter afholdelse af folkeafstemning.

2.2. Afgrænsningen »nedad« til grundlovens § 19 og »opad« til grundlovens § 88.

Grundlovens § 20 må afgrænses »nedad«, dvs. over for almindelige mellemfolkelige traktater, som kan tiltrædes alene efter grundlovens § 19. Bestemmelsen må også afgrænses »opad«, dvs. over for traktater, som kun kan tiltrædes efter en grundlovsændring, jf. grundlovens § 88.

Om afgrænsningen »nedad« anførte Højesteret i Maastricht-sagen, at anvendelse af grundlovens § 20 (og ikke blot § 19) er »nødvendig i det omfang, det overlades til en international organisation at udøve lovgivende, administrativ eller dømmende myndighed med direkte virkning her i landet eller at udøve andre beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, herunder beføjelse til at indgå traktater med andre stater.«

Om afgrænsningen »opad« indledte Højesteret med at anføre, at det ikke i medfør af § 20 kan overlades til en international organisation at udstede retsakter eller træffe afgørelser, som strider mod bestemmelser i grundloven, herunder dennes frihedsrettigheder. Højesteret begrundede dette med, at rigets myndigheder ikke selv har en sådan beføjelse.

Efter § 20 kan beføjelser kun overlades i »nærmere bestemt omfang«. Højesteret udtalte herom bl.a. følgende i dommen:

»§ 20 blev indsat i grundloven i 1953 med det formål at gøre det muligt for Danmark - uden ændring af grundloven efter § 88 - at deltage i internationalt samarbejde, som indebærer, at det overlades til en mellemfolkelig organisation at udøve lovgivende, udøvende eller dømmende myndighed med direkte virkning her i landet. Da det ikke med sikkerhed kunne forudsiges, hvilke former det mellemfolkelige samarbejde ville antage i fremtiden, blev der ikke foretaget nogen snævrere afgrænsning af, hvilke beføjelser bestemmelsen omfatter. Det var således tilsigtet at give vide rammer for adgangen til suverænitetsafgivelse. Det blev imidlertid fastslået i bestemmelsen, at suverænitetsafgivelse kun kan ske i »nærmere bestemt omfang«. Der blev

endvidere lagt vægt på, at de skærpede krav til vedtagelse af lovforslag efter bestemmelsen frembyder en vidtgående garanti.

Udtrykket »nærmere bestemt omfang« må forstås således, at der skal foretages en positiv afgrænsning af de overladte beføjelser dels med hensyn til sagsområder, dels med hensyn til beføjelsernes karakter. Afgrænsningen skal gøre det muligt at vurdere suverænitetsafgivelsens omfang. Sagsområderne kan beskrives i rummelige kategorier, og det kan ikke kræves, at omfanget af suverænitetsafgivelsen er angivet så præcist, at der ikke kan blive tale om skøn eller fortolkningstvivil. De overladte beføjelser kan angives ved henvisning til en traktat.

Bestemthedskravet i § 20, stk. 1, udelukker, at det overlades til den internationale organisation selv at bestemme omfanget af sine beføjelser.

Udtrykket »nærmere bestemt omfang« kan ikke forstås således, at beføjelser, der tilkommer rigets myndigheder, kun kan overlades til en international organisation i begrænset - dvs. mindre - omfang

Tiltrædelsesloven overlader beføjelser til EF i det omfang, det er fastsat i EF-traktaten. Tiltrædelseslovens forenelighed med grundlovens § 20 forudsætter derfor, at Traktaten opfylder kravet om, at beføjelser kun er overladt »i nærmere bestemt omfang«.

EF-traktaten bygger på et princip om tildelte kompetencer, jf. Traktatens art. 3b, stk. 1, og art. 4, stk. 1. Fællesskabets institutioner kan kun handle inden for de rammer for Fællesskabets virke, som fremgår af Traktatens bestemmelser, og inden for disse rammer kan institutionerne kun udøve de beføjelser, som er tildelt dem ved eller i medfør af Traktaten.

Princippet om tildelte kompetencer indebærer således en begrænsning i institutionernes beføjelser, som svarer til bestemthedskravet i grundlovens § 20. Højesteret finder, at de specifikke hjemmelsbestemmelser i EF-traktaten opfylder dette krav.«

Højesteret udtalte sig endvidere bl.a. om den begrænsning i anvendelsesområdet for § 20, der ligger i, at Danmark fortsat skal bestå som en selvstændig stat, og om spørgsmålet om grundlovens forudsætning om en demokratisk styreform. Højesteret anførte herom følgende:

»Det må anses for forudsat i grundloven, at der